

Κυριάκος Τσακίρης (Μάκρη Μικράς Ασίας 1915 - Αθήνα 1998)
Σάσα Τσακίρη (Αθήνα ...- 2007)

Αρχειο της περιόδου 1946 - 2001

**Μέγεθος αρχείου 15 κουτιά - 2 κουτιά με σχέδια και 2 κουτιά με τις
ζωγραφισμένες πέτρες - ελεύθερη πρόσβαση**

Δωρεά Σάσας Τσακίρη, 1/1/2004 και οικογένειας Νικητοπούλου 12/2008

Κωδικός αναγνώρισης GR-ASKI- 0641

Βιογραφικό σημείωμα Κυριάκου Τσακίρη

Ο Κυριάκος Τσακίρης μεγάλωσε στον Πειραιά φοίτησε στην Νομική Σχολή και ως φοιτητής εντάχθηκε στο ΚΚΕ. Για τη δράση του η δικτατορία του Μεταξά τον εξόρισε στη Σίκινο όπου έμεινε από το 1936 έως το 1941 όπου δραπέτευσε με την κατάρρευση του Μετώπου. Καθοδηγητικό μέλος του ΚΚΕ και της ΟΚΝΕ συμμετέχει στην ίδρυση της ΕΠΟΝ. Συμμετέχει στην διάρκεια του εμφυλίου πολέμου ως επίτροπος ταξιαρχίας και ως διοικητής της ταξιαρχίας Ιππικού στον Δημοκρατικό Στρατό. Συλλαμβάνεται ως παράνομο μέλος του ΚΚΕ το 1954 και φυλακίζεται στις φυλακές Βούρλων, από όπου δραπέτευει, συμμετέχοντας στην μεγάλη απόδραση των Βούρλων τον Ιούλιο του 1955. Ξανασυλλαμβάνεται και 1960 καταδικάζεται σε ισόβια και μένει ως πολιτικός κρατούμενος στις φυλακές ως τον Απρίλη του 1966. Με την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών συλλαμβάνεται και μένει έγκλειστος στα στρατόπεδα της Γυάρου, της Λέρου και του Ωρωπού για να εκτοπιστεί στη συνέχεια στη Γυάρο όπου έμεινε ως το 1972. Αυτοδίδακτος ζωγράφος, καθιέρωσε την ιδιαίτερη τεχνική της ζωγραφικής πάνω σε πέτρα όντας εξόριστος στην Λέρο. Στο ίδιο μέρος μαζί με δύο άλλους συνεξοριστούς του, τον Αντώνη Καραγιάννη και τον Τάκη Τζανετέα, φιλοτέχνησαν με αγιογραφίες της εκκλησία της Αγίας Κιουράς που αποτελεί πλέον μνημείο διατηρητέο. Στην διάρκεια της μεταπολίτευσης πολιτικά παρέμεινε στην ΕΔΑ. Παρουσίασε το καλλιτεχνικό του έργο σε διάφορες εκθέσεις και δημοσίευσε τις μαρτυρίες του καθώς και δυο λευκώματα με σχέδια του. Ήταν παντρεμένος με την Σάσα Νικητοπούλου - Τσακίρη. Πέθανε στην Αθήνα το 1998.

Βιογραφικό σημείωμα Σάσας Τσακίρη - Νικητοπούλου

Η Σάσα Τσακίρη - Νικητοπούλου γεννήθηκε στην Αθήνα και ήταν απόφοιτος της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη Διοίκηση επιχειρήσεων στην ΑΣΟΕΕ. Στη διάρκεια της Κατοχής συμμετείχε στο αντιστασιακό κίνημα και ήταν ενταγμένη στην ΕΠΟΝ Αθήνας. Στην διάρκεια του εμφυλίου πολέμου φυλακίστηκε ως πολιτική κρατούμενη από το 1948 ως τις αρχές του 1960. Εργάστηκε ως μεταφράστρια και στέλεχος εμπορικών επιχειρήσεων και διετέλεσε διευθύντρια του βιβλιοπωλείου Θεμέλιο από το 1964 ως την δικτατορία. Εξέδωσε τα μυθιστορήματα (*Κλειστή στροφή*, Καστανιώτης 1985 και *Ο θάνατος των πλοίων*, Καστανιώτης 1987) και την βιογραφία *Διδώ Σωτηρίου: Από τον κήπο της Εδέμ*

στο καμίνι του αιώνα μας, Κέδρος 1996. Ήταν παντρεμένη με τον Κυριάκο Τσακίρη. Πέθανε στην Αθήνα το 2008.

Αρχείο Κυριάκου Τσακίρη - Κατάλοιπα Σάσας Τσακίρη

Κατάλογος

Δημοσιευμένα βιβλία Κυριάκου Τσακίρη - επεξεργασίες

κ. 1

Βούρλα, η μεγάλη απόδραση, Αθήνα, εκδ. Οδυσσέας, 1994

Σώμα χειρογράφων του βιβλίου «*Βούρλα, η μεγάλη απόδραση*», ταξινομημένα κατά κεφάλαια (11 φάκελοι)

κ. 2

Χειρόγραφες επεξεργασίες του βιβλίου «*Βούρλα, η μεγάλη απόδραση*». Σημειώσεις, παρατηρήσεις, σχέδια κειμένων, βοηθητικά αποσπάσματα, πρόλογος σχετικά με το φιλμ «*Δραπέτευση*», επιστολές, σημειώσεις Γιάννη Κωνσταντίνου κ.ά. (4 φάκελοι)

κ. 3

Χειρόγραφα και τυπογραφικά δοκίμια του βιβλίου «*Βούρλα, η μεγάλη απόδραση*», με διορθώσεις (12 φάκελοι)

κ. 4

- Συγκέντρωση υλικού για την συγγραφή του βιβλίου, αποκόμματα τύπου και άρθρα για την απόδραση από τα Βούρλα, χειρόγραφο διάγραμμα. Προσχέδια και επιστολές του Κυριάκου Τσακίρη στην εφ. *Αυγή*, για την απόδραση από τα Βούρλα (1977).
- Πρωτότυπα σκίτσα και σχέδια του εξωφύλλου για το βιβλίο «*Βούρλα, η μεγάλη απόδραση*», υλικό για το παράρτημα, φωτογραφικά ντοκουμέντα, σχέδια. Αντίγραφα σχεδίων και σκίτσων του Κυριάκου Τσακίρη για την εικονογράφηση του βιβλίου και αποκόμματα
- Βιβλιοπαρουσίαση στην ΕΣΗΕΑ (17 Ιουλίου 1994). «*Δραπέτευση*», συνοπτικό κείμενο του βιβλίου, βιογραφικό Κυριάκου Τσακίρη, σημειώσεις Κ. Τσακίρη, λόγος στην ΕΣΗΕΑ και κείμενα ομιλητών. Δημοσιεύματα τύπου για το βιβλίο (εφ. *Αυγή*, *Ελευθεροτυπία*, *Νέα*, *Νίκη*, *Ποντίκι* κ.ά.). Επιστολή του Σ. Σωτηρόπουλου για το βιβλίο μετά την παρουσίασή του. Σημειώσεις για εκπομπή στην ΕΡΤ 2. Βράβευση του βιβλίου με το κρατικό βραβείο μαρτυρίας από το Υπ. Πολιτισμού, 1995.

κ. 5

Σίκινος, αναμνήσεις από την εξορία 1936 - 1941, Αθήνα, εκδ. Οδυσσέας, 1996

Χειρόγραφη μαρτυρία, βιογραφικά σημειώματα για το βιβλίο *Σίκινος* και χφ κείμενο οπισθόφυλλου

Σκίτσα (πρωτότυπα και αντιγραφα) και δοκιμές για το εξώφυλλο, δημοσιευμένα και αδημοσίευτα (14 φάκελοι)

Τυπογραφικά δοκίμια, με χειρόγραφες διορθώσεις. Τεκμήρια από την παρουσίαση και διάθεση του βιβλίου «*Σίκινος*» και αρθρογραφία.

κ. 6

Οι πόρτες του διαβόλου, Αθήνα, εκδ. Οδυσσέας, 1999

«Στο Λυκόρεμα», «Η Ανθούλα», «Οι πόρτες του διαβόλου», «Ο παράνομος»: χειρόγραφες ψιλογραφίες αφηγημάτων για το βιβλίο «*Οι πόρτες του διαβόλου*». [Στο αφήγημα «Ο παράνομος» σημείωση: αντιγράφηκε με μικροαλλαγές] (1958-1964)

- «*Οι πόρτες του διαβόλου*» χφ απόσπασμα και φωτ. αφηγήματος από το ομώνυμο βιβλίο, φωτοτυπία σκίτσου εξωφύλλου, σημειώσεις.
- «Μέσα από τον κλοιό των Γερμανών ή Τα μανιτάρια». Διάφορες χφ επεξεργασίες και το σώμα του αφηγήματος από το βιβλίο
- Σχόλιο - χφ σημειώσεις του Κυριάκου Τσακίρη (σελ. βιβλίου 161-165) για τα δύο πρώτα αφηγήματα του βιβλίου
- «Ανθούλα», χφ δημοσιευμένου αφηγήματος, σελ. 60.
- «Ο παράνομος», χφ και φωτ. του αφηγήματος, σελ. 21.
- «Στο Λυκόρεμα», χφ. αφηγήματος, σελ. 66.
- Φωτοτυπίες σκίτσων του Κυριάκου Τσακίρη από την εικονογράφιση του βιβλίου, δακτυλόγραφο και τυπογραφικά με διορθώσεις και παρατηρήσεις για την έκδοση. Βιβλιοπαρουσιάσεις των Γ. Στεργιόπουλου και Μ. Γλέζου [1999 - 2000]

Αδημοσίευτα αφηγήματα - επεξεργασίες

κ. 7

Σειρά αδημοσίευτων αφηγημάτων

φ. 1

Χρονικά κρατουμένων, Ψιλογραφίες, με ένδειξη φακέλου *Πρωτότυπα από φυλακές, 14 χρονικά από αφηγήματα συγκρατούμενων μου*

- Σχεδιαγράμματα και κατάλογος περιεχομένων για έκδοση
- Από Φυλακές [Κερκύρας] - Χρονικά: -«Ο Βούλγαρος Τσακάλωφ» - «Πλήρης Συσκότιση» -«Χαιρετισμός στο Σολωμό», γραμμένα στις φυλακές Αίγινας, 1962.
- Φυλακές - Εμφύλιος : Αφήγηση Παν. Σαλαπατάρα, Φυλακές Κερκύρας, 1948- 1950 - Αφήγηση Μήτσου Ρούπα για τον Φιλ. Μέλλο - Φυλ. Κερκύρας 1948-1949
- Αντιστασιακά - Ανώγεια Κρήτης (Αντίσταση) Μ. Σιγανός - Διάκος Αντίσταση Κρήτης 1941

- Φυλακές Εμφυλίου Πολέμου: 2 αφηγήσεις Δ. Γεροθόδωρου για τους Μ. Τσίτσο και Βασ. Ασημάκη, Φυλακές Κεφαλλονιάς, 1949
- Αφηγήσεις Μανώλη Σιγανού: - Μαρκαντώνης Βασιλης, Φυλακές Κεφαλλονιάς- Απεργία, Αναγκαστική Σίτιση, Φυλ. Κεφαλλονιάς 1949 [Δρακονταειδής Άγγελος], Φυλ. Κερκύρας, 1949, Υπόθεση Αναστασιάδη [Βασίλης Ρουμελιώτης] 1949, Σανατόριο Πέτρας 1941
- [Σαράντος Γιανναράς]
- Πως πιάστηκε ένα πλοiάριο με 7 Γερμανούς στο επίνειο του Λεωνιδίου

φ. 2

8 Χειρόγραφα αδημοσίευτα αφηγήματα με ένδειξη φακέλου: *Φάκελος Α Αντιστασιακά*

- Χφ. κατάλογος περιεχομένων
- «Παρτιζάν Καπούτ», βασισμένο σε αφηγήσεις Γ. Πήλιουρα και Ι. Γραμματικάκη (ψευδ. Αστραπόγιαννος), συγκρατούμενοι του Κ. Τσακίρη στις φυλακές Αίγινας, 1961-1962, ενσωματωμένο σκίτσο και μία πρώιμη επεξεργασία.
- «Περνάει ένας αντάρτης του ΕΛΑΣ» Σαράντος Γιανναράς, βασισμένο σε αφηγήσεις Γ. Πήλιουρα και Ι. Γραμματικάκη, με σταχωμένο σκίτσο, και μία πρώιμη επεξεργασία.
- «Σελίδες από την Αντίσταση στην Κρήτη - Ανώγεια», βασισμένο σε αφήγηση Μαν. Σιγανού, γιατρού, συγκρατούμενου του Κ. Τσακίρη στις Φυλακές Ιντζαδίν Κρήτης. Η μαρτυρία και σε ψιλογραφία.
- «Από τη δραπέτευση της Σωτηρίας» Κατοχή 1943, 7 Απριλίου, βασισμένο σε αφήγηση Μ. Σιγανού, και σε μία πρώιμη επεξεργασία. Η μαρτυρία και σε ψιλογραφία, συνημμένη στο χφ.
- «Μια δραπέτευση των τριών της Πύλου», βασισμένο σε αφήγηση Μ. Σιγανού. Πρώιμη μορφή επεξεργασίας, συνημμένη στο χφ και μεταγενέστερη.
- «Σανατόριο Πέτρας», βασισμένο σε αφηγήσεις Μ. Σιγανού, σελ. 8. Η μαρτυρία και σε ψιλογραφία.
- «Διάκος και Αλεξιπτωτιστές», βασισμένο σε αφήγηση Μ. Σιγανού, σελ. 3 και σκίτσο.
- «Ο Νικήτας και τα παλληκάρια του», βασισμένο σε αφηγήσεις συγκρατούμενου Κ. Τσακίρη στις Φυλακές Αίγινας, σελ.18 και σκίτσο.

φ. 3

12 Χειρόγραφα αδημοσίευτα αφηγήματα με ένδειξη φακέλου: *Φάκελος Δ Φυλακές*

- Χφ. κατάλογος περιεχομένων, πρόλογος και στοιχεία για τις μαρτυρίες
- Οι Φυλακές της Κέρκυρας: «Το Κάτεργο του Θανάτου», βασισμένο σε αφηγήσεις Παν. Σαλαπατάρα, σελ.7. Σταχωμένο σκίτσο. Η μαρτυρία και σε ψιλογραφία.
- Φυλακές Κέρκυρας: «Πορτραίτα Ανθρωποφυλάκων!», βασισμένο σε αφηγήσεις Παν. Σαλαπατάρα, σελ. 16. Συνημμένο με το προηγούμενο χειρόγραφο. Η μαρτυρία και σε ψιλογραφία.

- Φυλακές Κέρκυρας: «Φίλιππος Μπέλλος», βασισμένο σε αφηγήσεις Μήτσου Ρούπα, σελ. 9. Η μαρτυρία και σε ψιλογραφία.
- Φυλακές Κέρκυρας: «Ο Αλέκος και ο γέρο-Πύλαρος», βασισμένο σε αφηγήσεις Μήτσου Ρούπα, σελ.11. Σταχωμένο με το προηγούμενο χειρόγραφο. Η μαρτυρία και σε ψιλογραφία.
- Φυλακές Κέρκυρας: Άγγελος Δρακονταειδής, βασισμένο σε αφηγήσεις Μ. Σιγανού, σελ. 2, σε δύο διαφορετικές επεξεργασίες και σε ψιλογραφία.
- Φυλακές Κεφαλλονιάς: «Μήτσος Τσίτσος», βασισμένο σε αφηγήσεις Δημ. Γεροθόδωρου, σελ. 5. Η μαρτυρία και σε ψιλογραφία.
- Φυλακές Κεφαλλονιάς: «Βασίλης Ασημάκης», βασισμένο σε αφηγήσεις Δημ. Γεροθόδωρου, σελ. 4. Σταχωμένο με το προηγούμενο χειρόγραφο. Η μαρτυρία και σε ψιλογραφία.
- Φυλακές Κεφαλλονιάς: «Απεργία πείνας», βασισμένο σε αφηγήσεις Μ. Σιγανού, σελ.3. Σταχωμένο σκίτσο.
- Φυλακές Κεφαλλονιάς: «Αναγκαστική Σίτιση», βασισμένο σε αφηγήσεις Μ. Σιγανού, σελ.4. Σταχωμένο σκίτσο.
- Φυλακές Κεφαλλονιάς: «Βασίλης Μαρκαντώνης», βασισμένο σε αφηγήσεις Μ. Σιγανού, σελ. 3.
- Φυλακές Κεφαλλονιάς: «Βασίλης Ρουμελιώτης», βασισμένο σε αφηγήσεις Μ. Σιγανού, σελ. 2.

(Τα 4 τελευταία αφηγήματα, βασισμένα στις μαρτυρίες Μ. Σιγανού σταχωμένα. Η μαρτυρίες υπάρχουν και σε ψιλογραφίες).

- «Εμφύλιος» - Κρήτη (Ηράκλειο) Σάρτζανος Θόδωρος, βασισμένο σε αφηγήσεις Μ. Σιγανού, σελ.3. Σταχωμένο σκίτσο και μια πρόωμη περίληψη.

φ. 4

4 Χειρόγραφα δημοσιεύτα αφηγήματα με ένδειξη φακέλου: *Φάκελος Ε - Από φυλακές Διάφορα*

- Χφ. κατάλογος περιεχομένων.
- «Χαιρετισμούς στο Σολωμό», με υποσημείωση: Φυλακές Κερκύρας, Μάης 1961, σελ.3. Η μαρτυρία υπάρχει και σε ψιλογραφία.
- «Πλήρης Συσκότιση», βασισμένο σε αφηγήσεις κρατουμένων στο Νοσοκομείο Άγιος Παύλος, Φυλακών Αβέρωφ, με υποσημείωση: Φυλακές Αίγινας 1962, σελ.3. Η μαρτυρία υπάρχει και σε ψιλογραφία.
- «Ο Βούλγαρος Τσακάλωφ», βασισμένο σε αφηγήσεις κρατουμένων στις Φυλακές Αβέρωφ, σελ. 5. Σταχωμένο σκίτσο. Η μαρτυρία υπάρχει και σε ψιλογραφία.
- «Ο Αγρότης κι ο κ. Μάρξ», βασισμένο σε αφηγήσεις κρατουμένου αγρότη στις Φυλακές Τρικάλων, σελ. 6.

φ. 5

7 Χειρόγραφα δημοσιεύτα αφηγήματα με ένδειξη φακέλου: *Φάκελος ΣΤ - Διάφορα περιστατικά από τη ζωή των αγωνιστών*

- Χφ. κατάλογος περιεχομένων

- «Ανέκδοτα – ιστορίες από τη ζωή και τους αγώνες», μικρός πρόλογος της ενότητας, σταχωμένος στο πρώτο αφήγημα.
- «Ο Σουρ-μουρ και ο Σιρ-μιρ», σελ.2
- «Ο Παντελής και η «Ποτάποβα»», σελ.1
- «Το τηλεγράφημα», σελ. 1
- «Η τούρτα», σελ. 2
- «Η Αντιπαράσταση» Κυριάκου Τσακίρη – Σταύρου Καρα, σελ.3
- «Οι μπριτζόλες», σελ. 1
- «Η Γκαμήλα», σελ.1

φ. 6

Χειρόγραφο αδημοσίευτο αφήγημα για την περίοδο της Δικτατορίας 1967-[1971]

- Ντοσιέ με ένδειξη *Χούντα – Γυάρος*, μαρτυρία Κ. Τσακίρη για τη σύλληψη του ίδιου και άλλων, την κράτηση στον Ιππόδρομο και την εκτόπιση στη Γυάρο, σελ. 70
- Ντοσιέ με ένδειξη *Πρόχειρα – σημειώσεις πριν πραξικόπημα Ιππόδρομος – Γυάρος*, πρώτη επεξεργασία της μαρτυρίας και σημειώσεις
- Ντοσιέ με δύο χφ αφηγήματα «Τα εγκλήματα σε βάρος των αγωνιστών – Βασανιστήρια» και «Ένα επεισόδιο στη Γυάρο με τον Πατακό»
- Ντοσιέ με ένδειξη *Λέρος Αβέρωφ*, μαρτυρία Κ. Τσακίρη για την εκτόπιση του, μετά τη Γυάρο, στο Παρθένι της Λέρου και την μεταφορά του στις Φυλακές Αβέρωφ, σελ. 42, ημιτελές. Σημειώσεις και επεξεργασίες του αφηγήματος και σταχωμένο σκίτσο του στρατοπέδου στη Λέρο.
Ντοσιέ με ένδειξη

Λευκώματα με σκίτσα Κυριάκου Τσακίρη (βλ. και αναλυτικό κατάλογο σκίτσων Κ. Τσακίρη)

κ. 8

φ. 1

Λευκώμα *Ελλάς, Ελλήνων, Χριστιανών. Ιππόδρομος, Γυάρος, Αβέρωφ, Αίγινα Λέρος*, Αθήνα 1974. Σλάιτ – διαφάνειες των σκίτσων, επεξεργασίες για την έκδοση του λευκώματος

φ. 2

Λευκώμα *Ένας άλλος κόσμος. Σχέδια από το νοσοκομείο κρατουμένων «Άγιος Παύλος» (1963 – 1964)*, Αθήνα, εκδ. Καστανιώτη, 1996. Φωτοτυπίες (δημοσιευμένων και αδημοσίευστων) σχεδίων του Κ. Τσακίρη, χφ λεζάντες των σκίτσων (και σε γαλλικά εκδοχή, πιθ. προς έκδοση) και σημειώσεις για την έκδοση του λευκώματος.

Πρόσκληση, δελτίο τύπου, χαιρετισμός και δημοσιεύματα για την έκθεση και την παρουσίαση του λευκώματος, Ελληνογαλλικός Σύνδεσμος, 20/5/1995.

Πολιτική δραστηριότητα του Κυριάκου Τσακίρη

κ. 9

φ. 1

Κλήση σε στρατοδικείο, αποφυλακιστήρια και αποφάσεις εκτόπισης Κ. Τσακίρη, 1960 - 1970. Χειρόγραφο σχέδιο απολογίας στο Στρατοδικείο και διάφορες σημειώσεις του Κυριάκου Τσακίρη, σχετικά με την απόκρουση κατηγορίας, 1967.

φ. 2

2 τετράδια: σημειώσεις Φιλοσοφίας και αποδελτιώσεις βιβλίων από τις φυλακές [1958-1966;] και Λέρος μαθήματα Αγγλικής γλώσσας, 1968.

φ. 3

Χφ. προσχέδια και επεξεργασίες πολιτικών κειμένων Κ. Τσακίρη για το ΚΚΕ, τη διάσπαση, την ΕΔΑ και την Αριστερά, σχέδιο εισήγησης στη πανελλαδική Σύσκεψη της ΕΔΑ, κείμενα της Επιτροπής Πόλης της ΕΔΑ, φυλλάδια του ΕΚΚΕ κ.ά. [1974 - 1978]

Επεξεργασία πολιτικών κειμένων -χειρόγραφες σημειώσεις Κυριάκου Τσακίρη: «Η Εθνική Ανεξαρτησία -Δημοκρατία» και «Κινητήριες δυνάμεις για την δημοκρατική αλλαγή και τον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό» [1975-1977].

Σημειώσεις για το σχέδιο προγράμματος της ΕΔΑ, μεταπολίτευση, χ.χ. (χειρόγραφα και φωτοαντίγραφα), σχέδιο εισήγησης του Κυριάκου Τσακίρη στην ΕΔΑ, χφ. για τους προγραμματικούς στόχους και αυτοκόλλητο της ΕΔΑ για την 2η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη (29-31 Ιουλίου 1977)

Υλικά της Δημοκρατικής Συμπαρατάξης και της Νέας ΕΔΑ (αποδελτιώσεις Τύπου -χειρόγραφα σχέδια διακηρύξεων) 1988

φ. 4

Υλικά από τις βουλευτικές εκλογές της 2ας Ιουνίου 1985, πολιτικά κείμενα, διακηρύξεις προς τους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης συμπαρατάξεως στο ΠΑΣΟΚ, φυλλάδια, αποκόμματα τύπου κ.ά., 1985 - 1990

Αναγνώριση Εθνικής Αντίστασης και οργανώσεις Αντιστασιακών

φ. 5

Κείμενο Κ. Τσακίρη για την ΕΠΟΝ, διακήρυξη προς τους αγωνιστές της Ε.Α., φυλλάδια και έντυπα του ΠΑΣΟΚ, της ΠΟΑΕΑ και της ΕΜΑΕ, αλληλογραφία με συναγωνιστές, αρθρογραφία κ.ά. (1983 - 1997)

φ. 6

Νεκρολογίες, επιμνημόσυνοι λόγοι, βιογραφικό σημείωμα και δημοσιεύματα για τον αντιστασιακό και μακρονησιώτη, Μιχάλη Τσακίρη, αδελφό του Κυριάκου, Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 1989

Καλλιτεχνική δραστηριότητα του Κυριάκου Τσακίρη

κ. 10

Τεκμήρια σχετικά με την αγιογράφηση της εκκλησίας Αγία Κιουρά ή Ματρόνα κοντά στο στρατόπεδο στο Παρθένι της Λέρου από τον Κυρ. Τσακίρη και άλλους εξόριστους (1970 - 1971) (βλ. και αναλυτικό κατάλογο σκίτσων Κ. Τσακίρη)

Κείμενα Κ. Τσακίρη σχετικά με το ιστορικό της αγιογράφησης της εκκλησίας, υπομνήματα και επιστολές προς το Υπ. Πολιτισμού, τη Νομάρχη Δωδεκανήσων, την εφ. *Λεριακά Νέα* (δεκ 1980) και τον Δήμαρχο Λέρου (1998). Σειρά φωτογραφιών από την Αγ. Κιουρά και τη Λέρο [δεκ. 1980] και σημειώσεις Κ. Τσακίρη από έκθεση στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων.

Κ. Τσακίρη, «Έτσι εικονογραφήθηκε η Αγία Κιουρά», ανάτυπο, εφ. *Λεριακά Νέα*, φ. 89, Ιαν 1984. Δημοσιεύματα τύπου (π. *Schweizer Famile* (1972), *Αντί*, εφ. *Έθνος*, *Εντός* (Βύρωνα - Καισαριανής), *Νέα*, *Ριζοσπάστης*, *Λεριακά Νέα*) για την εικονογράφηση της Αγίας Κιουράς, για τη δωρεά έργων του στον Δήμο Λέρου και για την ονοματοδοσία αίθουσας «Κυριάκου Τσακίρη» στο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Λέρου, 1979 - 2000.

Η σειρά πρωτότυπων σκίτσων και ζωγραφικής σε πέτρες σε ξεχωριστή καταγραφή (βλ. αναλυτικό κατάλογο Αρχείο Τσακίρη σκίτσα και Αρχείο Τσακίρη πέτρες)

κ. 11

Προσωπικά - διάφορα

φ. 1

Άρθρα για τα καλλιτεχνικά έργα και τις εκθέσεις του Κ Τσακίρη και συνεντεύξεις, 1974 - 2000

φ. 2

Βιογραφικά σημειώματα και σημειώσεις Κ. Τσακίρη για συνεντεύξεις και εκπομπές. Προσωπικά έγγραφα (εκλογικό βιβλιάριο 1946, έγγραφα για τη συνταξιοδότησή του από το ΤΕΒΕ).

φ. 3

Αλληλογραφία Κυριάκου και Μιχάλη Τσακίρη από τις φυλακές και τις εξορίες (Σωτηρία, Καλάμι, Ωροπός, Γιούρα, Παρθένι) και χειροποίητες κάρτες φυλακισμένων, 1960 - 1969.

Αλληλογραφία Κ. Τσακίρη 1989 - 1998 και αλληλογραφία, παραστατικά, ενημερωτικά για τη συμμετοχή του στις εκθέσεις του ΕΟΜΜΕΧ, 1973 - 1984.

φ. 4

Φωτογραφίες Κυριάκου και Σάσας Τσακίρη: φωτογραφία Κ. Τσακίρη στον ΕΛΑΣ, φωτογραφίες πολιτικών προσφύγων στην Πολωνία (1950), από τις Φυλακές Αίγινας (1960) και τη Λέρο (1971) και άλλες φωτογραφίες [δεκ 1960 - δεκ 1990]

Άλμπουμ με φωτογραφίες από εκδήλωση του Δήμου Γαλατσίου προς τιμήν της Διδώς Σωτηρίου με ομιλήτρια τη Σάσα Τσακίρη, 16/3/1997

κ. 12

Αποκόμματα τύπου. Σειρά άρθρων για τον ελληνικό εμφύλιο (του Φ. Ηλιού στην *Αυγή*, στη *Ελευθεροτυπία*, στα *Νέα κ.ά.*), του Φ. Οικονομίδη για την απόδραση από τις φυλακές Συγγρού (*Ελευθεροτυπία*, 1979), για την ΕΠΟΝ και την αντίσταση, άρθρα για την ιστορία του κομμουνιστικού κινήματος, άρθρα επικαιρότητας κ.ά, δεκ. 1970 - 1990. Φύλλα εφημερίδας *Κυκλαδίτικα Νέα* (1983).

Κατάλοιπα Σάσας Τσακίρη

κ. 13

Επεξεργασίες των μυθιστορημάτων της Σάσας Τσακίρη

φ. 1

Τετράδιο με χφ προσχέδιο μετάφρασης της Σ. Τσακίρη από τα αγγλικά του έργου *Τα πέτρινο λουλούδι* [του Πάβε Μπαζόφ], χ.χ. [δεκ. 1950]

Χφ. και δακτ. του μυθιστορήματος της Σάσας Τσακίρη *Κλειστή στροφή*, 1984 (εκδ. Καστανιώτη, 1985)

φ. 2

Δακτ. επεξεργασία με χφ σημειώσεις πιθ. του μυθιστορήματος της Σάσας Τσακίρη *Ο θάνατος των πλοίων* (εκδ. Καστανιώτη, 1987)

φ. 3

Χφ. και δακτ. επεξεργασίες ανέκδοτου πιθ. μυθιστορήματος με τίτλο *Γεραλί* (1988 - 1993)

φ. 4

Χφ. και δακτ. σώμα διηγημάτων, μυθιστορημάτων και αναμνήσεων [δεκ. 1980 - δεκ 1990]

Οπτικοακουστικό υλικό Κυριάκου και Σάσας Τσακίρη (1987 - 2001)

κ. 14

Κασέτες ήχου (6) από παρουσιάσεις βιβλίων Κ. Τσακίρη, συνεντεύξεις κ.ά. με ένδειξη:

Έλλη Παπά 19/3/89 - Έλλη Παπά για Μιχάλη Τσακίρη 24/9/89 - Συνέντευξη Κυριάκου στο SKY; 1995 - Κυρ. Τσακίρης ΕΣΗΕΑ 29/11/1999, παρουσίαση βιβλίου «Οι πόρτες του διαβόλου» - Τσακίρη Λέρος 8/7/2000 - Για Τούλα Δρακοπούλου [χ.χ.]

Βιντεοκασέτες (VHS) από εκπομπές για τον Κ. Τσακίρη, από συμβολές του σε εκπομπές (για την αντίσταση, τα Βούρλα κ.ά.), από παρουσιάσεις βιβλίων του και εκθέσεις και από τιμητικές εκδηλώσεις με ένδειξη:

- *Χρονικό της Εθνικής Αντίστασης* [ντοκιμαντέρ Αντ. Βογιάζου, ΕΡΤ, 1987 με συμβολή στη σειρά και του Κυρ. Τσακίρη] (8 κασέτες VHS)

- *Βούρλα, η μεγάλη απόδραση και Η απόδραση των Βούρλων 1 και 2* [πιθ. το ντοκιμαντέρ Στ. Παυλίδη, ΕΡΤ, 1988 με συμβολή και του Κυρ. Τσακίρη] (2 VHS)

- *Εγκαίνια έκθεσης Κυριάκου Τσακίρη στον Εόμαρο, 14/5/90 και Συνέντευξη με Κανάλι 29 5/10/90* (4 κασέτες VHS)

- *«Ένας άλλος κόσμος» Κυριάκου Τσακίρη* [πιθ. για το ομώνυμο λεύκωμα, χ.χ. 1996] (2 κασέτες VHS)

- *Η εκπομπή του Β. Βασιλικού «Άξιον εστί», 7/12/97*

- *Κινηματογράφηση Τσακίρης 12/12/1997*

- *13/12/1997 Παλαιό Δημαρχείο Μαρούσι, εκδήλωση προς τιμή του Κυριάκου Τσακίρη για το βιβλίο του «Σίκυνο»* (2 κασέτες VHS)

- *Σάσα - Διδώ 8/3/99 NET* [Σάσα Τσακίρη - Διδώ Σωτηρίου]

- *Λιαρούτσος εκδήλωση 12 Μαΐου 1999* [από παρουσίαση του βιβλίου του Μ. Λιαρούτσου *Των εν ερημιάς και όρεσι* στο Δημαρχείο Καισαριανής με ομιλήτρια τη Σάσα Τσακίρη]

- Λέρος 17/10/99 Αγ. Κιουρά, εγκαίνια αίθουσας Κυριάκου Τσακίρη [στον Μπελένη], Γιάννης Ρέγγας, περιληπτικά και Από εκδήλωση Τσακίρη 17/10/99 (2 κασέτες VHS)
- Λέρος 13 - 15/7/2001 [Σάσα Τσακίρη]
- Χανιά Κρήτης 17 - 21/5/2001

κ. 15

- Αφιέρωμα στον Κυριάκο Τσακίρη, ο ζωγράφος, ο άνθρωπος - Αφιέρωμα στον Κυριάκο Τσακίρη, ο ζωγράφος, ο συγγραφέας - Κυριάκος Τσακίρης Τοπία της ζωής μου, τοπία της ψυχής μου (3 κασέτες VHS)
- 8 κασέτες VHS χωρίς στοιχεία [πιθ. αναπαραγωγή του παραπάνω αφιερώματος] και μια κασέτα με ένδειξη *Το τοίχος*

Συλλογή από ζωγραφιστές πέτρες που φιλοτέχνησε ο Κυριάκος Τσακίρης στην εξορία την περίοδο της δικτατορίας της 21ης Απριλίου. [Υπάρχει αναλυτικός εικονογραφημένος κατάλογος των έργων].

Συλλογή πρωτότυπων σχεδίων που φιλοτέχνησε ο Κυριάκος Τσακίρης για τα λευκώματα που εξέδωσε : *Ένας άλλος κόσμος. Σχέδια από το νοσοκομείο κρατουμένων «Άγιος Παύλος» (1963 - 1964)*, Αθήνα, εκδ. Καστανιώτη, 1996 και *Ελλάς, Ελλήνων, Χριστιανών. Ιππόδρομος, Γυάρος, Αβέρωφ, Αίγινα Λέρος*, Αθήνα 1974. [Υπάρχει αναλυτικός εικονογραφημένος κατάλογος των δημοσιευμένων άλλα και των αδημοσίευτων σχεδίων του Κυριάκου Τσακίρη].